

T 155692

วิรัชต์ แสงดาวฉาย : ประชาสังคม เวทีสาธารณะ กับ กระบวนการกลายเป็นประเด็นสาธารณะ
ศึกษากรณี โครงการก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสียคลองด่านจังหวัดสมุทรปราการ (CIVIL SOCIETY
PUBLIC ARENA AND PUBLIC-ISSUE PROCESSES : A CASE STUDY OF THE KLONG DAN WASTEWATER
TREATMENT PLANT CONSTRUCTION PROJECT AT SAMUT PRAKARN PROVINCE.)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์ ดร.อมรา พงศพิชญ์ : ๑๒๔ หน้า

ISBN 974-17-3397-6

การศึกษานี้เป็นความพยายามที่จะพัฒนาแนวคิดเรื่องประชาสังคมในสังคมไทย ในส่วนที่เป็นการเกิด การดำรงอยู่ โดยเฉพาะเงื่อนไขและช่องทางการแสดงบทบาทที่จำกัดไว้ในเรื่องของการสร้างพื้นที่ทางการเมืองซึ่งชาวบ้านและกลุ่มประชาสังคมจะสามารถแสดงบทบาทต่อการจัดการปัญหาสาธารณะได้ โดยศึกษาผ่านกระบวนการกลายเป็นประเด็นสาธารณะในกรณีโครงการก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสียคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นกรณีผลกระทบจากการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมมีสาระสำคัญเป็นเรื่องของการผลักดันปัญหาที่เป็นผลจากการจัดการเรื่องสาธารณะในโครงการขนาดใหญ่ของรัฐให้เป็นที่รับรู้อย่างมีความหมายร่วมกันของคนในสังคมระดับต่างๆ และบทบาทของกลุ่มประชาสังคมและชาวบ้านผู้จะได้รับผลกระทบจากการจัดการปัญหาสาธารณะภายในกระบวนการกลายเป็นประเด็นสาธารณะนี้เป็นวัตถุประสงค์สำคัญของการศึกษาครั้งนี้

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การกลายเป็นประเด็นสาธารณะของกรณีโครงการก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสียคลองด่าน จังหวัดสมุทรปราการ เป็นเหตุการณ์ที่มีการรับรู้ที่มีความหมายว่าเป็นเรื่องส่วนรวมของคนในสังคมตั้งแต่ระดับปัจเจกชน มีการขยายการรับรู้ไปสู่ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ มีลักษณะการเกิดแบบกระบวนการที่มีหลายองค์ประกอบและหลายมิติที่สำคัญ ได้แก่ มิติของกระบวนการทางสังคมของข่าวสารที่เป็นเรื่องของการใช้ข้อมูลที่ตั้งอยู่บนฐานของการเป็นข้อเท็จจริง เหตุการณ์ไปสร้างความชอบธรรมแก่การเคลื่อนไหวคัดค้านโครงการฯ ได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล มิติของความเป็นเจ้าของที่เป็นเรื่องของการมีสำนึกสาธารณะและผลประโยชน์ร่วมของคนกลุ่มต่างๆ ในสังคม โดยเฉพาะกลุ่มคนที่มีพื้นที่ทางการเมืองเฉพาะของตนเอง ฯลฯ การกลายเป็นประเด็นสาธารณะจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่งเป็นผลจากปัจจัยทั้งด้านมิติเชิงความคิดและมิติเชิงสังคม ขณะเดียวกันได้เปิดพื้นที่ทางการเมืองให้แก่ชาวบ้านผู้จะได้รับผลกระทบได้แสดงบทบาท ต่อการจัดการเรื่องสาธารณะและเปิดช่องให้กลุ่มคนที่มีพื้นที่ทางการเมืองเฉพาะของตนเองเข้ามีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มนั้นๆ ด้วย เงื่อนไขที่นำไปสู่การเกิด “ความเป็นเจ้าของ” เป็นผลจากการมีสำนึกรักถิ่นฐาน การคำนึงถึงผลประโยชน์ในที่ทำกินและผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ และการจัดการปัญหาการทุจริตที่เกิดขึ้นในขั้นตอนของการดำเนินโครงการก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสียเอง ผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการกลายเป็นประเด็นสาธารณะจากกรณีผลกระทบจากการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมและการมีบทบาทของภาคประชาสังคมนี้ ยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของบทบาทประชาสังคม การสร้างพื้นที่ทางการเมืองและการเคลื่อนไหวทางสังคมด้วย

TE 155692

##4281178742 : MAJOR SOCIOLOGY

KEY WORD : CIVIL SOCIETY , PUBLIC ARENA , PUBLIC-ISSUE PROCESSES

WIRAT SAENGDAOSHAI : CIVIL SOCIETY PUBLIC ARENA AND PUBLIC-ISSUE PROCESSES : A CASE STUDY OF THE KLONG DAN WASTEWATER TREATMENT PLANT CONSTRUCTION PROJECT AT SAMUT PRAKARN PROVINCE.

THESIS ADVISOR : PROF. AMARA PONGSAPICH,Ph.D. 124 pp.

ISBN 974-17-3397-6

The objectives of this study are to review the role of civil society in Thai society in the establishment and its existence. The conditions and channel which civil society can play a role in the public sphere in political society. Through these conditions and channels people and civil groups can play their roles towards public issue management. The study was carried out through public-issue processes in the case of the Klong Dan Wastewater Treatment Plant Construction Project at Samut Prakarn Province. The study identifies the issue of case environmental management focusing on people's participation in public management of large infrastructure project and the role of civil groups.

The findings show that public-issue processes of the project are the concern of people at individual, local and national levels. There are processes with multi-functions and various dimensions. Lack of political information on legal facts accelerated social movement against the project rationally. Public conscience of the social groups in specific political arena at different levels provide an opportunity for people to participate in social movements according to their roles. "The sense of ownership" resulted from the following conditions : sense of belonging to the community, land use benefit, impacts on their living conditions, and project corruption. Moreover, the study point out the relationship between civil society roles, the setting up of social groups in specific political arena and social movement.